

Tweede monitor Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid Provincie Groningen

Onderzoeksverantwoording

Inleiding

Met het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid 2016-2020 en de Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden zet de provincie Groningen zich in voor een vitale provincie. Het Programma omvat verschillende regelingen ter ondersteuning van projecten waarmee inwoners, gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en anderen de leefbaarheid in dorpen en wijken een impuls geven. Het Sociaal Planbureau Groningen, onderdeel van CMO STAMM, is gevraagd het programma te monitoren. In 2017 leverde dit een eerste monitor op, over projecten die tussen oktober 2016 en februari 2017 zijn gesubsidieerd.¹ In 2018 volgde een tweede monitor, gericht op een selectie van de 196 projecten die tot medio 2018 een subsidie hebben ontvangen. Deze onderzoeksverantwoording gaat over de tweede monitor.

De toegevoegde waarde in beeld

Het doel van de monitor is om het verhaal achter de projecten te vertellen. De vragen die centraal staan zijn: Welke toegevoegde waarde hebben de projecten voor inwoners en voor de desbetreffende regio? Welke factoren zorgen hiervoor?

De uitkomsten worden in beeld gebracht via de digitale kaart die in 2017 voor de eerste monitor is ontworpen. Deze kaart is nu uitgebreid met nieuwe projecten en met extra informatie over de voortgang en resultaten bij projecten die eerder al zijn onderzocht.

Diversiteit in regelingen en projecten

De projecten in de tweede monitor ontvingen een subsidie in het kader van één van de volgende regelingen:

- **Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid 2016-2020:**
  - 1 Gebiedsgerichte aanpak
  - 2a Locatiegerichte aanpak (voorzieningen op peil)
  - 2b Transitiefonds particuliere woningvoorraad
  - 3 Bewonersinitiatieven
  - 4a Zorgvoorzieningen en regionale Zorgprojecten
  - 4b Bewonersinitiatieven zorg

- **Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden**

De regelingen 4a en 4b maken deel uit van het Addendum Zorg, dat in het najaar van 2017 aan het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid is toegevoegd. Evenals de Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden is het Addendum Zorg in de eerste monitor niet onderzocht.

---

¹ Zie voor de publicatie: [Monitoring Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid \(https://sociaalplanbureau Groningen.nl/opdracht/uitvoeringsprogramma-leefbaarheid-provincie-groningen\)](https://sociaalplanbureau Groningen.nl/opdracht/uitvoeringsprogramma-leefbaarheid-provincie-groningen)

Onderzoekopzet: van anonieme enquête naar persoonlijk in beeld

Conform de opdracht van de provincie Groningen is in de tweede monitor onderzoek gedaan naar 38 van de 196 gesubsidieerde projecten. De informatie over deze projecten is verzameld met behulp van drie verschillende onderzoeksmethoden:

- A. een **enquête** onder leden van het Groninger Panel die mogelijk in aanraking komen met acht projecten uit de gebieds- en locatiegerichte aanpak (1 en 2a); het gaat hierbij om projecten die in de eerste monitor in 2017 ook zijn onderzocht;
- B. **telefonische interviews** met initiatiefnemers van 32 projecten; vijf van deze projecten zijn in 2017 ook op deze manier gemonitord, de overige projecten zijn nieuw geselecteerd;
- C. **onderzoek op locatie** bij 12 projecten, resulterend in even zoveel korte documentaires. Gekozen is voor vervolgonderzoek bij drie projecten waarbij in de eerste monitor in 2017 ook onderzoek op locatie plaatsvond en bij negen nieuwe projecten.

De 38 onderzochte projecten zijn in overleg met de provincie Groningen geselecteerd. Ook de te gebruiken onderzoeksmethoden zijn in overleg bepaald. Tabel 1 geeft een overzicht van het aantal onderzochte projecten per regeling en de gehanteerde onderzoeksmethoden.

Tabel 1: Onderzoeksmethode per regeling

Regeling	Enquête	Telefonisch interview	Onderzoek op locatie	Totaal projecten onderzocht
Gebiedsgerichte aanpak (1)	6	4	2	8
Locatiegerichte aanpak (2a)	2	3	1	4
Transitiefonds particuliere woningvoorraad (2b)		1		1
Bewonersinitiatieven (3)		14	3	15
Zorgvoorzieningen en regionale Zorgprojecten (4a)		5	4	5
Bewonersinitiatieven zorg (4b)		2	2	2
Subsidieregeling Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden		3		3
Totaal	8	32	12	38

Van redelijke respons tot enthousiaste medewerking

A. Enquête Groninger Panel

Om te kunnen vaststellen wat omwonenden vinden van de projecten uit de gebieds- en locatiegerichte aanpak is een enquête uitgezet onder het Groninger Panel². Deze enquête was alleen gericht op acht projecten uit de gebieds- (1) en de locatiegerichte (2a) aanpak. De acht projecten zijn geselecteerd omdat in het gebied waarop zij zich richten voldoende panelleden wonen om zinvol onderzoek te kunnen doen.

In juni 2018 zijn acht korte vragenlijsten uitgezet onder ruim 1.300 panelleden die in of rondom het werkgebied of de locatie van de betreffende projecten wonen. De vragenlijsten voor de acht

² Sociaal Planbureau Groningen beheert sinds 2013 het Groninger Panel. Dit panel is opgezet om na te gaan hoe inwoners in de provincie Groningen over verschillende onderwerpen denken. Circa 5 keer per jaar krijgen zij een korte vragenlijst voorgelegd over een specifiek onderwerp. De doelpopulatie van het Groninger Panel bestaat uit volwassenen van 18 jaar en ouder, woonachtig in de provincie Groningen. Het Groninger Panel bestaat momenteel uit circa 4.700 leden. Meer informatie: www.sociaalplanbureau Groningen.nl

projecten zijn vergelijkbaar. Ze bevatten vragen over de huidige situatie, de bekendheid van en betrokkenheid bij het project en de verwachtingen ten aanzien van de leefbaarheid. De vragenlijst voor Appingedam is als voorbeeld opgenomen in bijlage 1.

Onderstaande tabel toont de respons per project. Circa de helft van de panelleden heeft gereageerd, wat hoog is voor een digitale enquête. Bij sommige projecten is het aantal respondenten echter te klein om representatieve uitspraken te kunnen doen. De uitkomsten van de enquête geven een redelijk beeld van wat de mensen denken, maar zijn vooral indicatief.

Tabel 2: Respons per project

6 gebiedsgerichte projecten	Respons
Cleveringaplein Appingedam	189 (48%)
Versterking oostwest-as centrum Winschoten	152 (44%)
Integrale gebiedsontwikkeling Musselkanaal	25 (45%)
Plan centrumversterking Uithuizen	88 (49%)
Toekomstbestendig Meeden	37 (54%)
Centrum Ontwikkeling Oude Pekela	61 (48%)
2 locatiegerichte projecten	
Multifunctionele Accommodatie Grootegast	38 (51%)
Kindcentrum Baflo-Rasquert	37 (58%)

B. Telefonische interviews

Om voor 32 geselecteerde projecten zicht te krijgen op de huidige stand van zaken zijn semigestructureerde telefonische interviews gehouden met de initiatiefnemers. Een telefonisch interview is een geschikte methode om met beperkte tijdsinzet (van projecten en onderzoekers) actuele informatie te verkrijgen over het project en het verhaal van de initiatiefnemers te horen. In de telefonische interviews is gevraagd in hoeverre het project gerealiseerd is, in hoeverre de doelen van de initiatiefnemers ten aanzien van de leefbaarheid al zijn gehaald en wat de ervaringen van de initiatiefnemers zijn (wat ging goed, wat ging mis, wat heeft verrast?). Ook is gevraagd hoeveel tijd en energie in het project is geïnvesteerd.

Uiteindelijk zijn 31 initiatiefnemers van even zoveel projecten geïnterviewd. Voor één project geldt dat het niet is gelukt contact met de initiatiefnemers te krijgen.

C. Onderzoek op locatie

Om het verhaal achter projecten nog beter in beeld te krijgen zijn op locatie interviews afgenomen. De opzet was om per project meerdere mensen, met verschillende posities in of ten opzichte van het project, te bevragen en hun verhalen te bundelen in een korte documentaire. In totaal zijn twaalf projecten op deze manier onderzocht (zie tabel 1). Voor elk project zijn minimaal drie personen bevroegd: initiatiefnemers, gemeentebestuurders, vrijwilligers, omwonenden, (toekomstige) gebruikers of samenwerkingspartners.

De hoofdvragen tijdens de interviews op locatie waren:

- Wat houdt het project in?
- Hoe staat het ervoor met de realisatie van het project?
- Hoe gaat het project bijdragen, of draagt het al bij aan de leefbaarheid en – bij projecten uit het Addendum Zorg – aan het zorglandschap?
- Wat betekent de financiële bijdrage van de provincie voor (de realisatie van) het project?

Alle uitkomsten zijn via internet te lezen en te bekijken

De resultaten van de tweede monitor zijn toegevoegd aan de digitale kaart die voor de eerste monitor is ontworpen met behulp van Tableau. De [actuele kaart](#) staat op de website van het Sociaal Planbureau Groningen.³ Op deze kaart kunnen per gemeente projecten worden geselecteerd en zijn vervolgens per project de onderzoeksresultaten te lezen en te bekijken. De wijze van rapporteren loopt uiteen, afhankelijk van de gehanteerde onderzoeksmethode:

- beknopte informatie over het project en het subsidiebedrag (alle projecten);
- een feitenblad met onderzoeksresultaten (38 projecten die in 2018 zijn onderzocht);
- een korte documentaire over het project (15 projecten waarbij in 2018 en/of 2017 onderzoek op locatie is gedaan).

Naast de digitale kaart levert de monitor de volgende producten op:

- de samenvatting van de onderzoeksresultaten;
- een Excel bestand met informatie over alle gesubsidieerde projecten;
- de onderzoeksverantwoording.

Meer informatie?

Carola Simon

c.simon@sociaalplanbureaugroningen.nl

06 23667636

Marian Feitsma (voor het Addendum Zorg)

m.feitsma@sociaalplanbureaugroningen.nl

06 52689357

Oktober 2018

Sociaal Planbureau Groningen

---

³ <https://sociaalplanbureaugroningen.nl/opdracht/provincie-groningen-investeert-leefbaarheid/>

Bijlage 1: Vragenlijst enquête Groninger Panel

Voorbeeld: Vragenlijst Project Cleveringaplein Appingedam

De provincie Groningen wil graag dat alle inwoners prettig kunnen leven in de provincie, nu en later. Zij verstrekken daarom subsidies aan initiatieven en projecten binnen de provincie die de kwaliteit van de woonomgeving verbeteren. Dit kunnen grote projecten zijn, ter versterking van hele buurten en wijken of kleinere initiatieven, zoals de inrichting van een natuurspeeltuin.

Binnen het centrum van Appingedam is eind 2016 zo'n project in gang gezet. De provincie Groningen wil daarom graag weten wat inwoners uit de omgeving op dit moment vinden van het centrum van Appingedam, en wat hun verwachtingen van het project zijn. Daarvoor zijn 7 korte vragen opgesteld. Alleen de leden van het Groninger Panel woonachtig in (de omgeving van) Appingedam krijgen deze vragen voorgelegd. Het invullen kost u hooguit 3 minuten.

Centrum van Appingedam

We beginnen met enkele algemene vragen over het centrum van Appingedam.

1. Komt u wel eens in het centrum van Appingedam?
  - Ja
  - Nee

2. Met welk rapportcijfer zou u het centrum van Appingedam op dit moment beoordelen? Het cijfer 1 staat voor de laagste waardering en het cijfer 10 voor de hoogste waardering.
[1-10]

3. Als u denkt aan het centrum van Appingedam. Wat is uw mening over de volgende aspecten? [zeer positief, positief, neutraal, negatief, zeer negatief, geen mening/dat weet ik niet]
  - Algemene aantrekkelijkheid centrum
  - Spreiding winkelaanbod over het centrum
  - Aanbod overige voorzieningen (excl. winkels)
  - Parkeergelegenheid
  - Bereikbaarheid met openbaar vervoer
  - Mogelijkheid voor ontmoeting
  - Woningaanbod particulieren
  - Gevoel van veiligheid
  - Aanwezigheid groen (beplanting)
  - Onderhoud en netheid openbare ruimte

Project Aanpak centrumgebied Appingedam - Cleveringaplein

In het centrum van Appingedam vindt op dit moment een project plaats dat zich richt op het verbeteren en behouden van de leefbaarheid. Het Cleveringaplein wordt opgeknapt om zo de levensvatbaarheid van het centrum van Appingedam te ondersteunen. Het leegstaande pand PostNL aan het plein wordt verbouwd voor de bibliotheek, twee scholenorganisaties en een woningbouwvereniging. De voormalige locatie HEMA wordt heringericht met een parkeerterrein voor bezoekers van het centrum. De relatie vanaf het plein met het Damsterdiep wordt versterkt door de aanleg van een aflopend pleintje naar het water. De volgende vragen gaan over dit project.

4. Was u al bekend met het project om het Cleveringaplein aan te pakken?
  - Ja
  - nee

5. Wat vindt u in het algemeen van dit project?
  - Positief, een goed idee
  - Negatief, geen goed idee
  - Neutraal

Wilt u uw antwoord toelichten? [open vraag]

6. Denkt u dat het project de leefbaarheid in Appingedam zal vergroten?
- Ja
  - Nee
  - Dat weet ik niet

Wilt u uw antwoord toelichten? [open vraag]

7. In hoeverre voelt u zich betrokken bij dit project?
- Zeer betrokken
  - Enigszins betrokken
  - Nauwelijks betrokken
  - Geheel niet betrokken